

AQRAR TƏDQIQATLAR
MƏRKƏZİ

Azərbaycan Respublikasının
Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi

Kənd Təsərrüfatı və Ərzaq Məhsulları üzrə Dünya Bazarı Konyukturasına dair Qısa İcmal

May 2019

Mündəricat

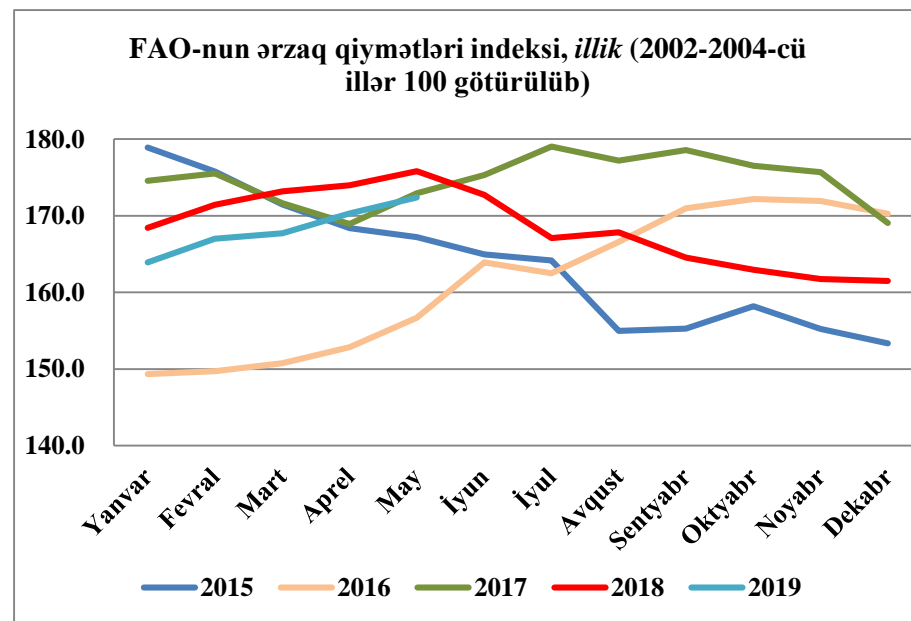
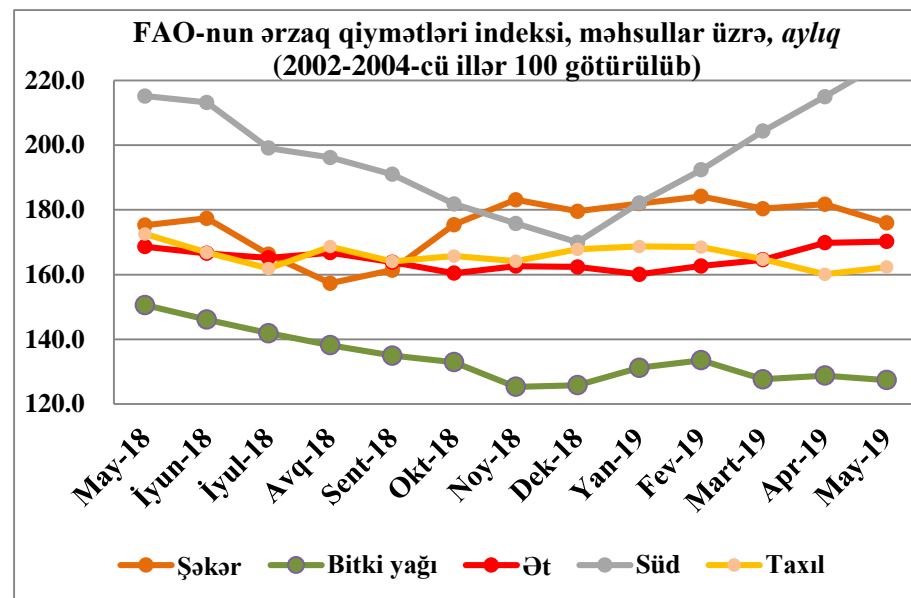
BÖLMƏLƏR	SƏHİFƏ
FAO-nun global ərzaq qiymətləri indeksinə dair hesabatı	2
Buğda üzrə dünya bazarı konyukturasına dair qısa icmal	3-5
Arpanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	6
Düyünün dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	7
Qarğıdalının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	8
Pambıq üzrə dünya bazarı konyukturasına dair qısa icmal	9-10
Xam ipəyin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	11
Quru baramanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	12
Yaşıl çayın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	13
Günəbaxan yağının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	14
Zeytun yağının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	15
Şəkərin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	16
Soyanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	17
Mal ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	18
Qoyun ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	19
Donuz ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	20
Quş ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	21
Qaba yunun dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	22
Südü dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	23-24
Gübrənin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	25

FAO-nun qlobal ərzaq qiymətləri indeksinə dair hesabatı

(FAO-nun 6 iyun 2019-cu il tarixli açıqlaması)

FAO-nun Qlobal Ərzaq Qiyməti İndeksi may ayında daha da artmışdır.

- ✚ **Qlobal Ərzaq Qiyməti İndeksi** 2019-cu ilin may ayında orta hesabla 172.4 bənd təşkil edib, aprel ayı ilə müqayisədə 1.2% (2.1 bənd) **çox**, ötən ilin may ayı ilə müqayisədə isə 1.9% **azdır**.
- ✚ **Taxıl Qiyməti İndeksi** may ayında orta hesabla 162.3 bənd təşkil edib, aprel ayı ilə müqayisədə 1.4% (2.2 bənd) **çox**, ötən ilin may ayı ilə müqayisədə isə 6.0% **azdır**.
- ✚ **Bitki Yağlarının Qiymət İndeksi** may ayında orta hesabla 127.4 bənd təşkil edib, aprel ayı ilə müqayisədə 1.1% (1.3 bənd) **az**, ötən ilin may ayı ilə müqayisədə isə 15.4% **azdır**.
- ✚ **Süd Məhsullarının Qiymət İndeksi** may ayında orta hesabla 226.1 bənd təşkil edib, aprel ayı ilə müqayisədə 5.2% (11.2 bənd), ötən ilin may ayı ilə müqayisədə isə 5.1% (10.9 bənd) **çoxdur**.
- ✚ **Ət Məhsullarının Qiymət İndeksi** may ayında orta hesabla 170.2 bənd təşkil edib, aprel ayı ilə müqayisədə 0.3% (0.4 bənd), ötən ilin may ayı ilə müqayisədə isə 0.9% (1.6 bənd) **çoxdur**.
- ✚ **Şəkər Məhsullarının Qiymət İndeksi** may ayında orta hesabla 176.0 bənd təşkil edib, aprel ayı ilə müqayisədə 3.2% (5.8 bənd) **az**, ötən ilin may ayı ilə müqayisədə isə 0.4% (0.7 bənd) **çoxdur**.

Mənbə: <http://www.fao.org/worldfoodsituation/foodpricesindex/en/>

Buğda üzrə dünya bazarı konyukturasına dair qısa icmal

(ABŞ-ın Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin 11 İyun 2019-cu il tarixli hesabatı əsasında hazırlanıb)

✚ 2019/20-ci məhsul ili üzrə qlobal buğda istehsalı həcmının 781 milyon ton olacağı proqnozlaşdırılır ki, bu da son 10 ilin ən yüksək göstəricisidir.

Dünya üzrə buğda bazarının tələb-təklif balansı, milyon ton

		2017/2018	2018/2019	2019/2020
TƏKLİF	İlin əvvəlinə qalıq	262	281	277
	İstehsal	762	732	781
	Cəmi təklif	1024	1013	1057
TİCARƏT	İdxal / İxrac	182	176	185
TƏLƏB	Ərzaq və toxum	596	597	611
	Yem	147	139	153
	Cəmi istifadə	743	736	763
İLİN SONUNA QALIQ		281	277	294
DÜNYA ÜZRƏ EHTİYATLARIN İSTEHLAKA NİSBƏTİ, %		38.0	38.0	39.0

Mənbə: www.uswheat.org

✚ Qlobal miqyasda məcmu təklifin həcm göstəricisinin 2018/19-cu məhsul ili ilə müqayisədə 44 milyon ton artaraq 1057 milyon ton olacağı təxmin edilir.

✚ Dünya buğda ticarətinin 185 milyon ton olacağı proqnozlaşdırılır ki, bu göstərici son 5 ilin orta göstəricisi ilə müqayisədə 4.0% çoxdur.

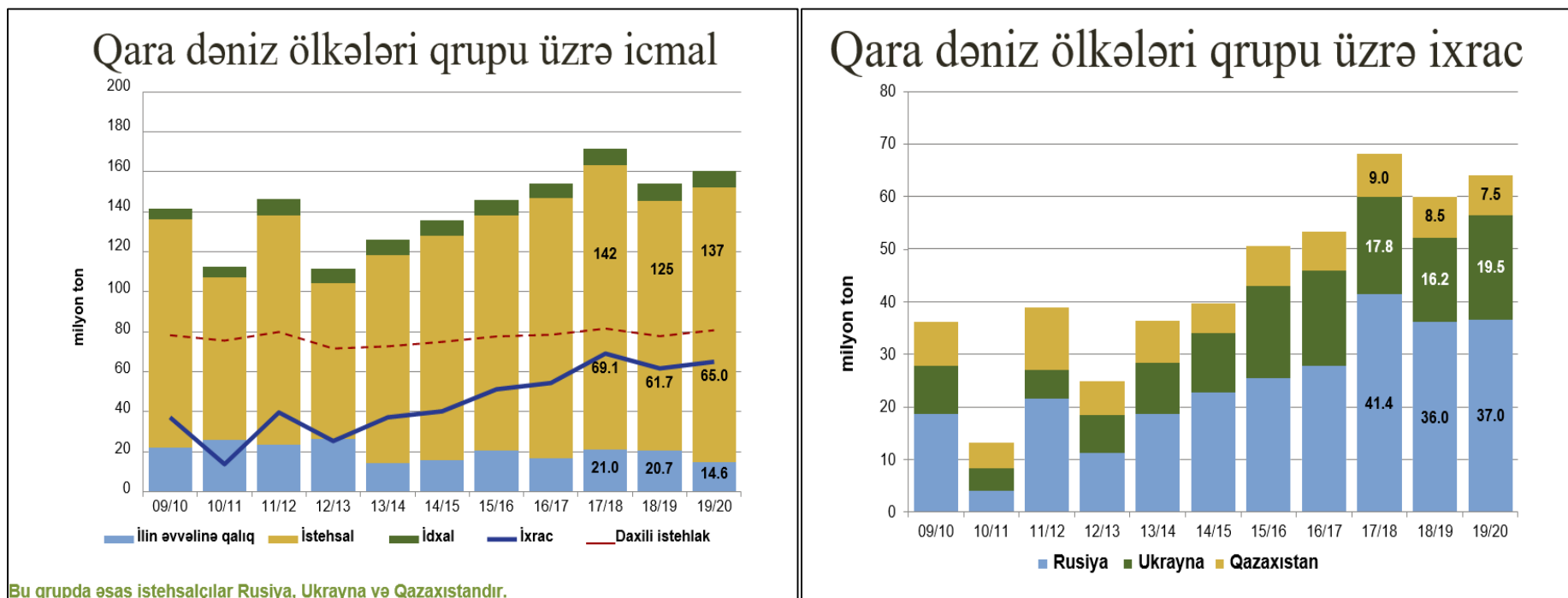
✚ Dünyada buğda üzrə istehlakın 2018/19-cu məhsul ili üzrə 747 milyon ton olacağı proqnozlaşdırılır ki, bu göstərici son 5 ilin orta göstəricisi ilə müqayisədə 4.0% çoxdur.

✚ Proqnozlar reallaşacağı halda, qlobal buğda ehtiyatlarının həcmının 2018/19-cu məhsul ili ilə müqayisədə 6.1% artaraq 294 milyon ton olacağı gözlənilir. Buna uyğun olaraq, dünya üzrə ehtiyatların istehlaka nisbəti göstəricisi də 39.0% səviyyəsində olacaq.

✚ Çində buğda ehtiyatlarının həcmının 2018/19-cu məhsul ili ilə müqayisədə 4.3% artaraq 146 milyon tona çatması gözlənilir.

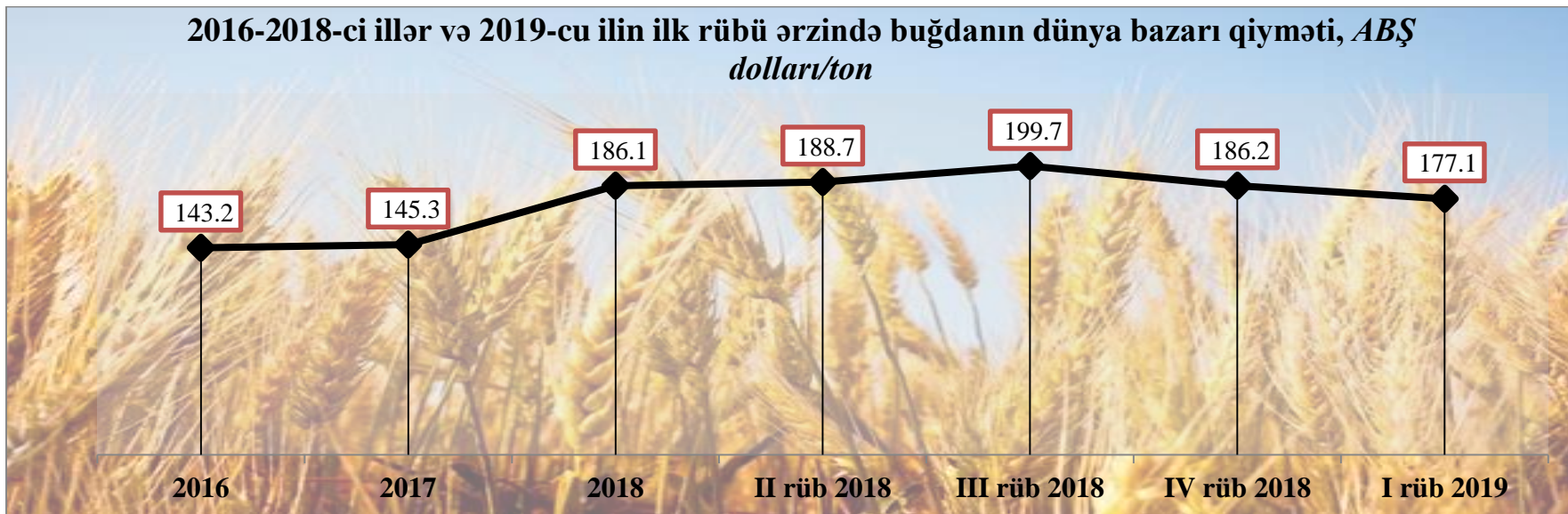
Ötən mövsümə nəzərən cari mövsümdə əsas buğda ixracatçısı olan ölkələrdə ilin əvvəlinə olan qalıqların həcmnin 61 milyon tona düşməsi, istehsal həcmnin isə 2018/19-cu məhsul ili ilə müqayisədə 36 milyon ton çox olacağı gözlənilir. Bununla da, əsas ixracat ölkələri üzrə ümumi təklif səviyyəsi 25 milyon ton çox olacaq.

Qara dəniz regionu ölkələri qrupu üzrə istehsal həcmnin 9.6% artaraq 137 milyon ton olması, ixracın isə 5.3% artaraq 65 milyon ton olması proqnozlaşdırılır.

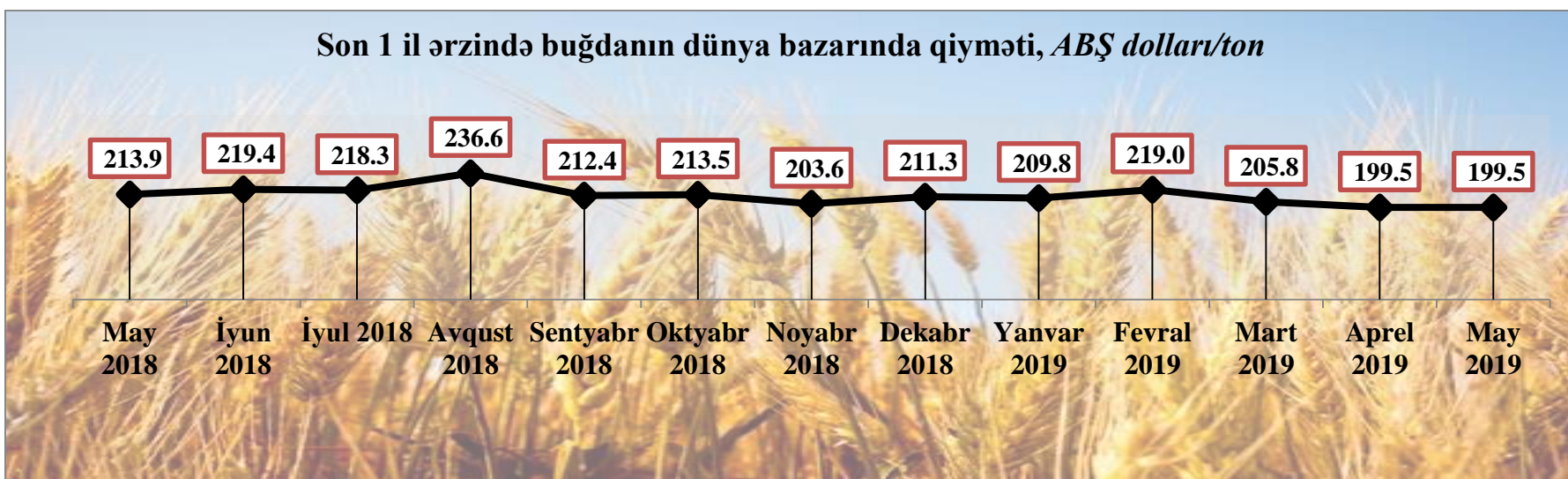

Mənbə: www.uswheat.org

- 2016-2018-ci illər ərzində buğdanın dünya bazarı qiymətində artım müşahidə olunmuşdur. Aylıq müşahidə dövründə isə 2019-cu ilin may ayında buğdanın 1 tonunun dünya bazarı qiyməti əvvəlki ay ilə müqayisədə dəyişməyərək 199.5 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.

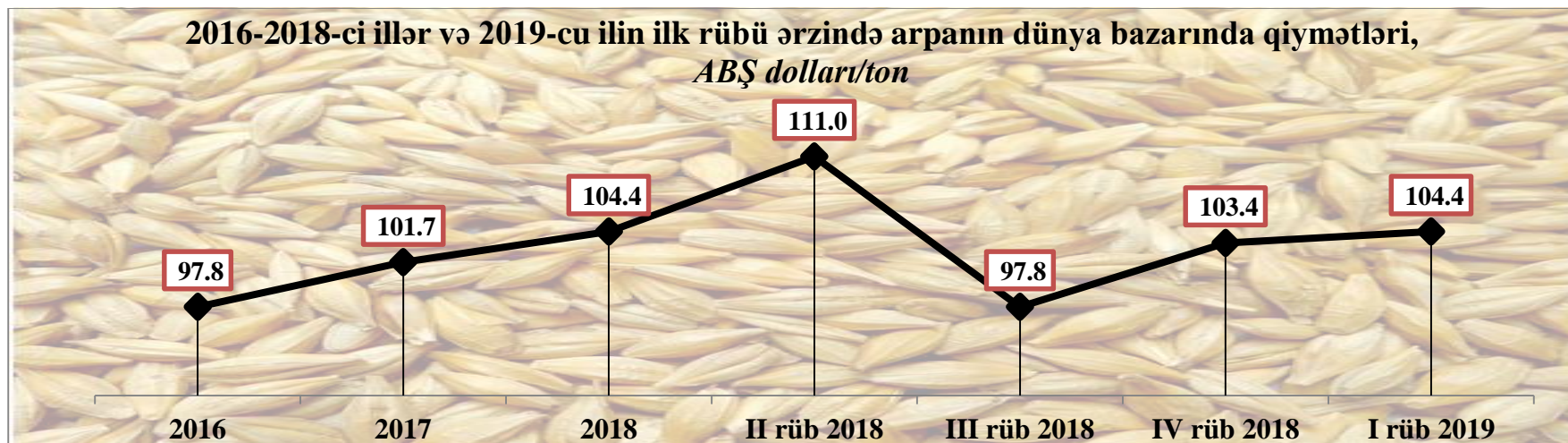
Mənbə: <https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices>

Mənbə: <http://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=wheat>

Arpanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- Arpanın dünya bazarı qiymətində 2016-2018-ci illərdə artım trendi müşahidə olunmuşdur. Aylıq trenddə isə 2018-ci ilin sentyabr ayından müşahidə olunan stabil qiymət 2019-cu ilin may ayında əvvəlki ay ilə müqayisədə 9.5% artaraq 149.3 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.

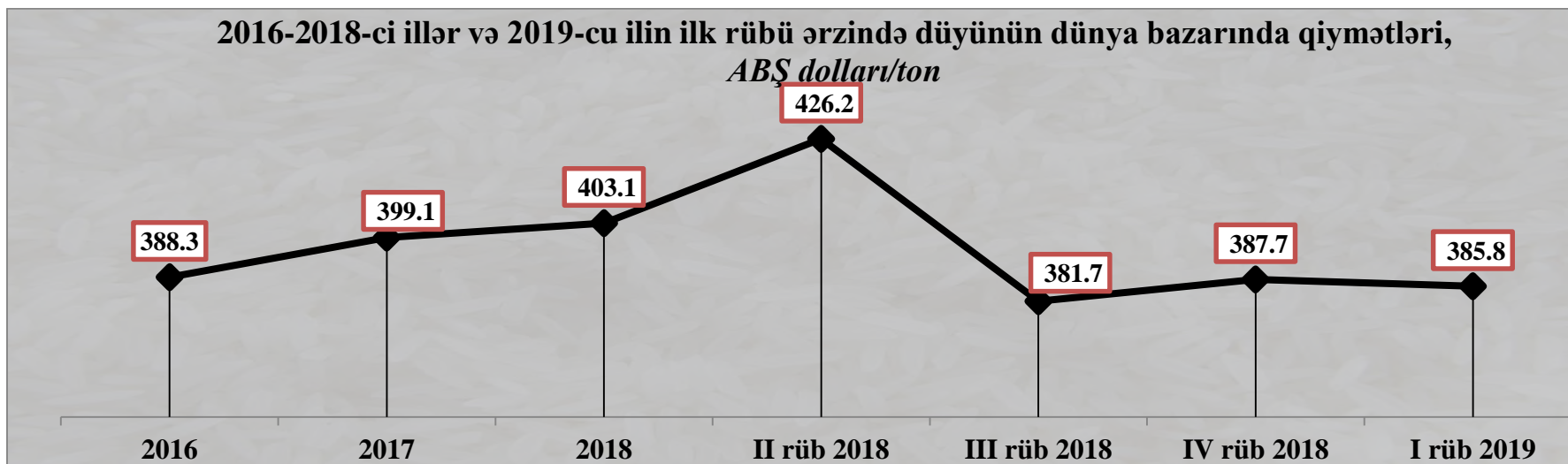
Mənbə: <https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices>

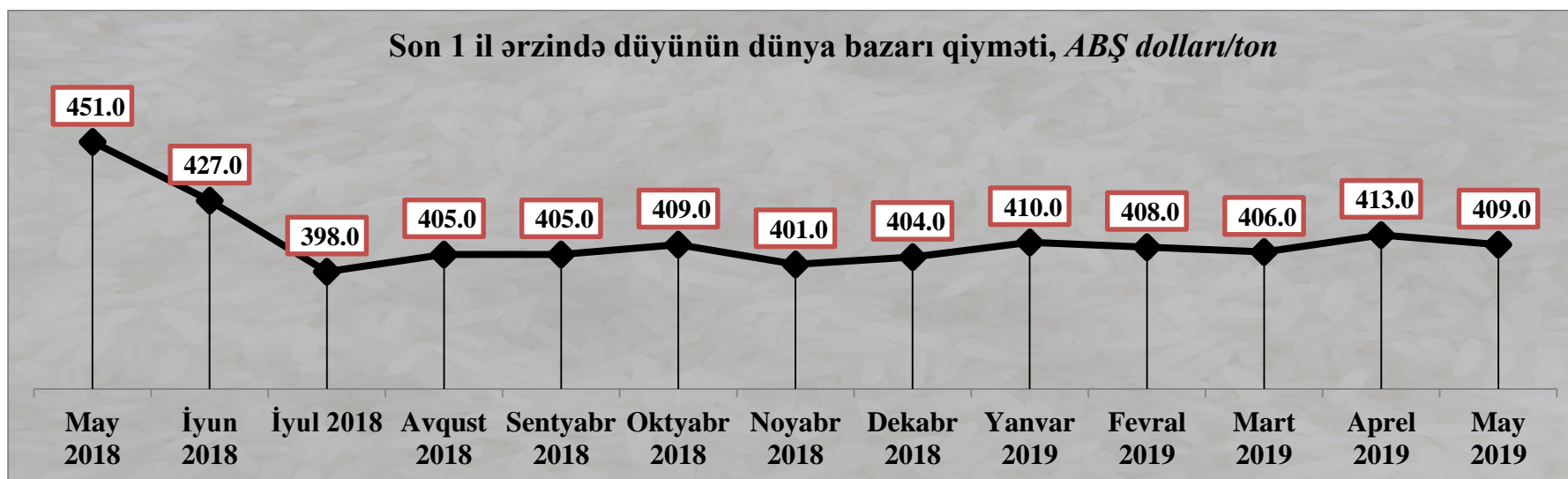
Mənbə: <https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=barley>

Düyünün dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- Düyünün dünya bazarı qiymətində 2016-2018-ci illərdə artım trendi müşahidə olunmuşdur. Aylıq müşahidə dövründə isə 2019-cu ilin may ayında düyünün 1 tonunun dünya bazarı qiyməti əvvəlki ay ilə müqayisədə 0.7% azalaraq 409.0 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.

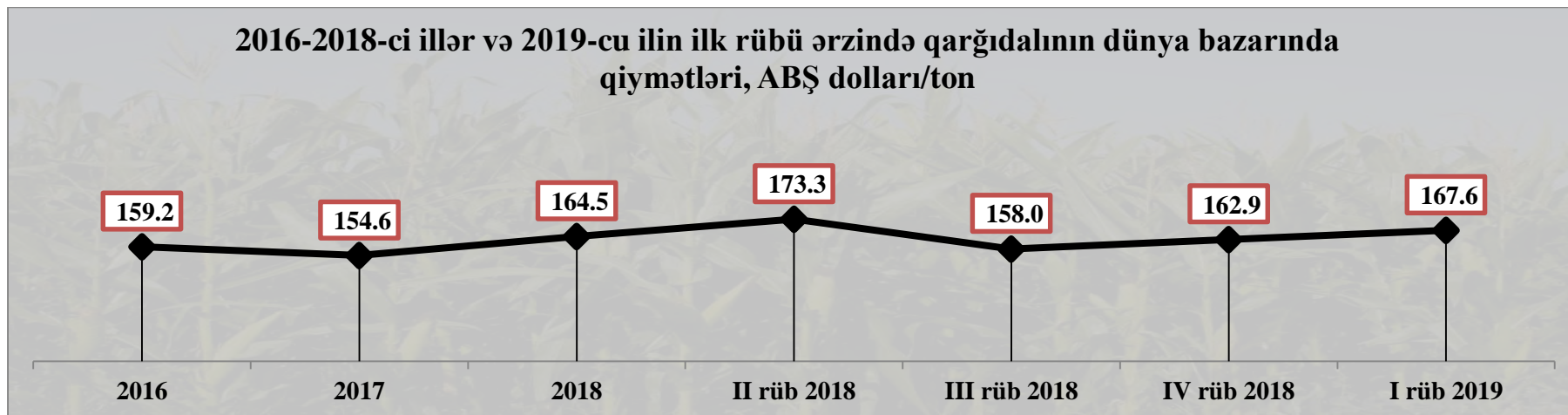
Mənbə: <https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices>

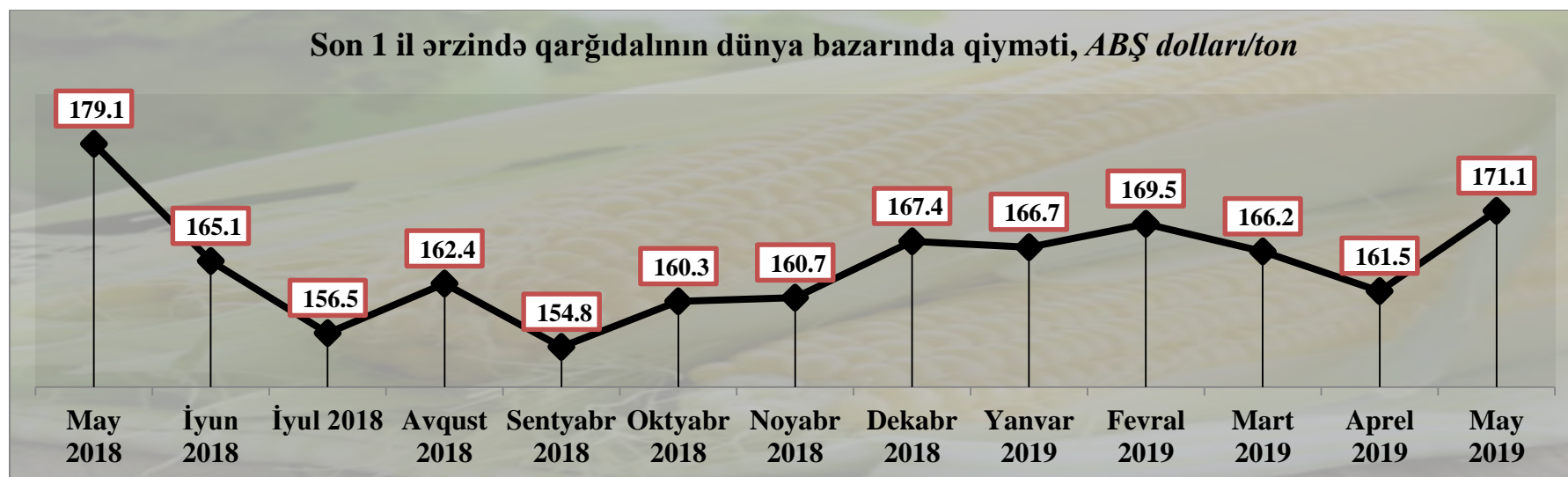
Mənbə: <https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=rice>

Qarğıdalının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- 2016-2018-ci illər ərzində qarğıdalının dünya bazarı qiymətində əsasən artım müşahidə olunmuşdur. Aylıq müşahidə dövründə isə 2019-cu ilin may ayında qarğıdalının 1 tonunun dünya bazarı qiyməti əvvəlki ay ilə müqayisədə 5.9% artaraq 171.1 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.

Mənbə: <https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices>

Mənbə: <https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=corn>

Pambıq üzrə dünya bazarı konyukturasına dair qısa icmal

Dünya üzrə pambıq balansına əsasən 2019-cu ilin may ayı ərzində pambığın istehsalında və təklifində artım olmasına baxmayaraq ehtiyatlarda azalma müşahidə olunmuşdur. Qlobal ehtiyatlardakı azalmanın əsas səbəblərindən biri Çinin pambıq ehtiyatlarındakı azalmadır. Həmçinin, dünya fabrik istehlakında müşahidə olunan artım da qlobal ehtiyatlardakı azalmaya səbəb olmuşdur.

Cədvəl 1. Dünya üzrə pambıq balansı (Çin də daxil olmaqla)

Milyon ton	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020 May
İlin əvvəlinə qalıq	21.8	23.3	19.7	17.5	17.7	16.6
İstehsal	26.0	20.9	23.2	27.0	25.8	27.3
Təklif	47.7	44.2	42.9	44.5	43.4	44.0
Fabrik istehlakı	24.4	24.7	25.3	26.7	26.7	27.4
İlin sonuna qalıq	23.3	19.7	17.5	17.7	16.6	16.5
Qalıq/İstehlak nisbəti	95.2%	79.7%	69.2%	66.0%	62.3%	60.1%

Cədvəl 2. Çinin pambıq balansı

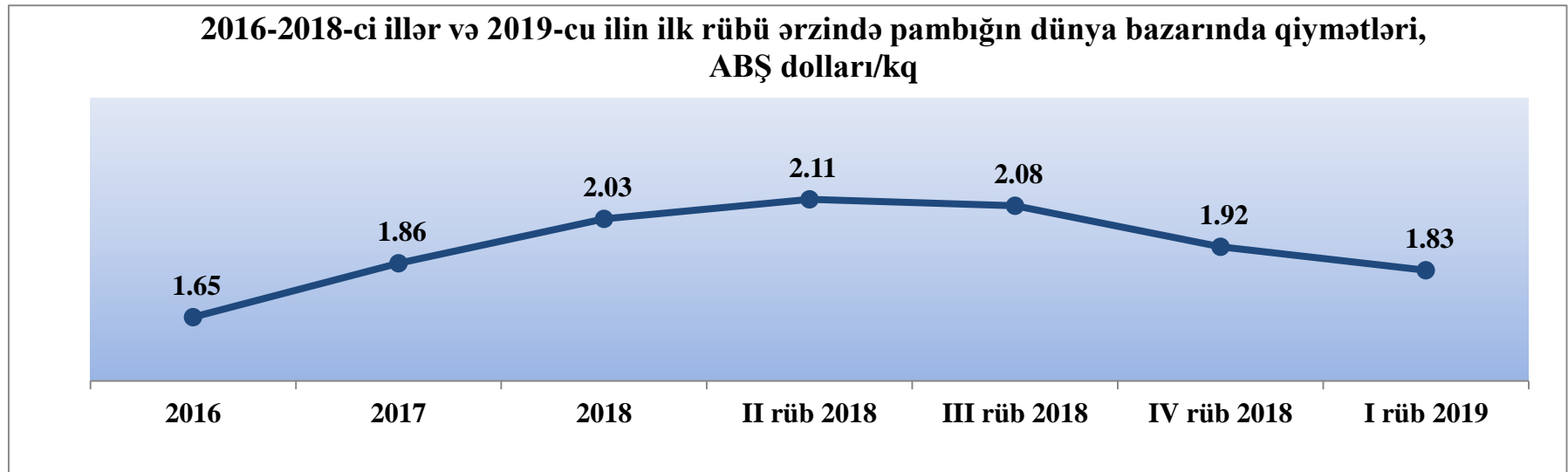
Milyon ton	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20 May
İlin əvvəlinə qalıq	12.3	10.0	8.3	7.3
İstehsal	5.0	6.0	6.0	6.0
Təklif	18.4	17.2	16.2	15.8
Fabrik istehlakı	8.4	8.9	8.8	9.0
İlin sonuna qalıq	10.0	8.3	7.3	6.7
Qalıq/İstehlak nisbəti	119.1%	92.4%	82.7%	73.9%

Cədvəl 3. Çin daxil olmadan dünya pambıq balansı

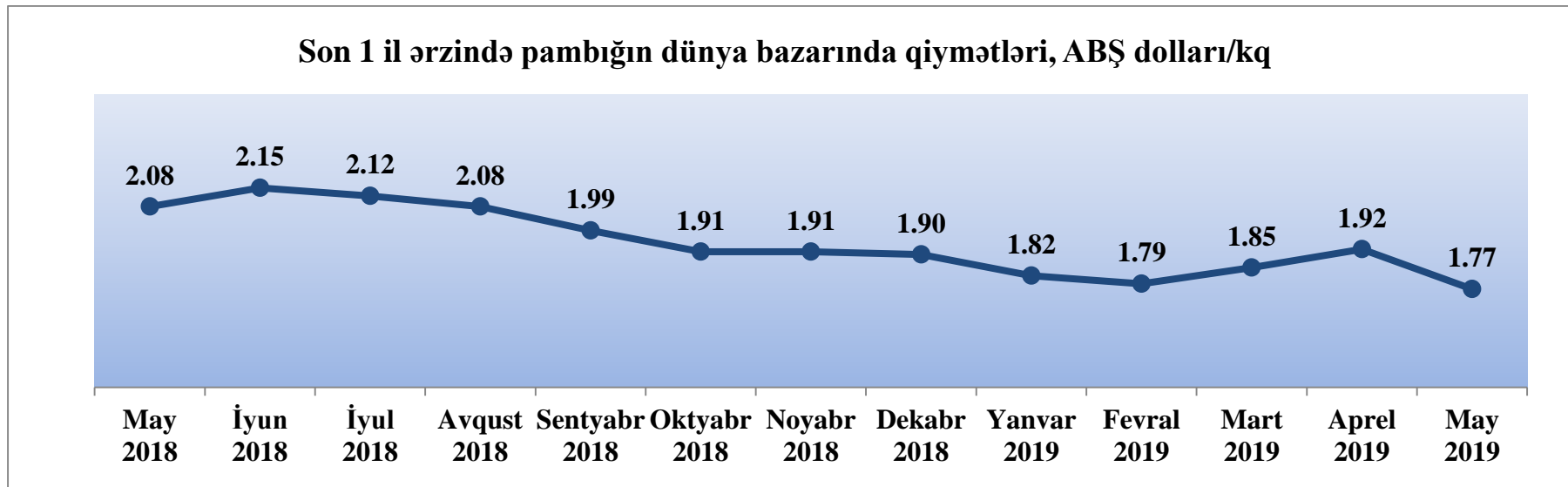
Milyon ton	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20 May
İlin əvvəlinə qalıq	7.3	7.5	9.4	9.4
İstehsal	18.3	21.0	19.7	21.3
Təklif	25.6	28.5	29.2	30.7
Fabrik istehlakı	16.9	17.8	17.9	18.4
İlin sonuna qalıq	7.5	9.4	9.3	9.8
Qalıq/İstehlak nisbəti	41.7%	49.2%	47.2%	47.1%

Mənbə: <http://www.cottoninc.com/corporate/Market-Data/MonthlyEconomicLetter/>

- 2016-2018-ci illər ərzində pambığın dünya bazarı qiymətində artım müşahidə olunmuşdur. Aylıq trendə əsasən 2019-cu ilin may ayında pambığın 1 kq-nın dünya bazarı qiyməti əvvəlki ay ilə müqayisədə 7.8% azalaraq 1.77 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.

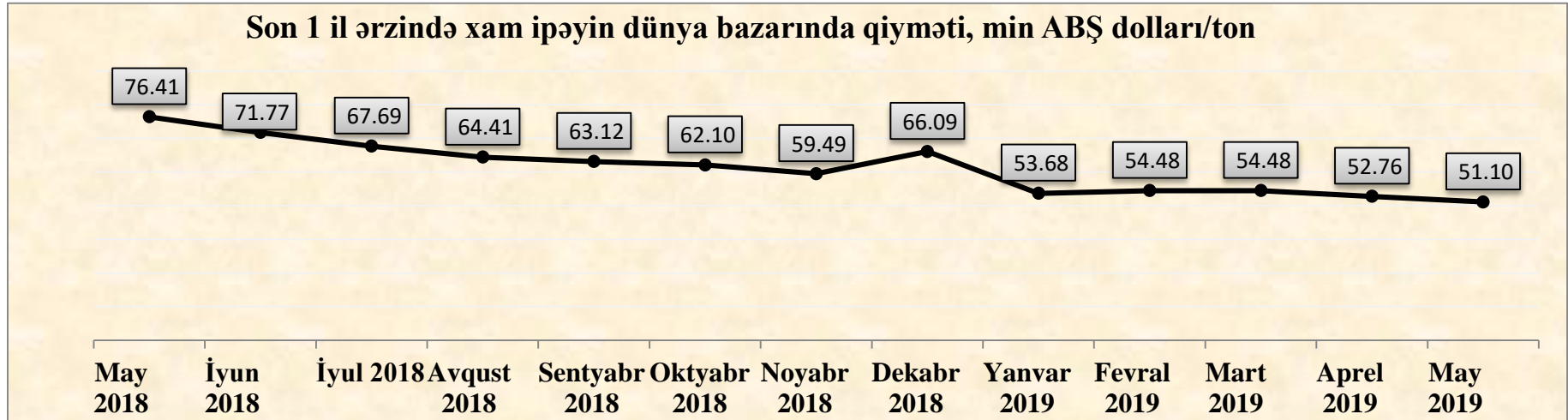
Mənbə: <https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices>

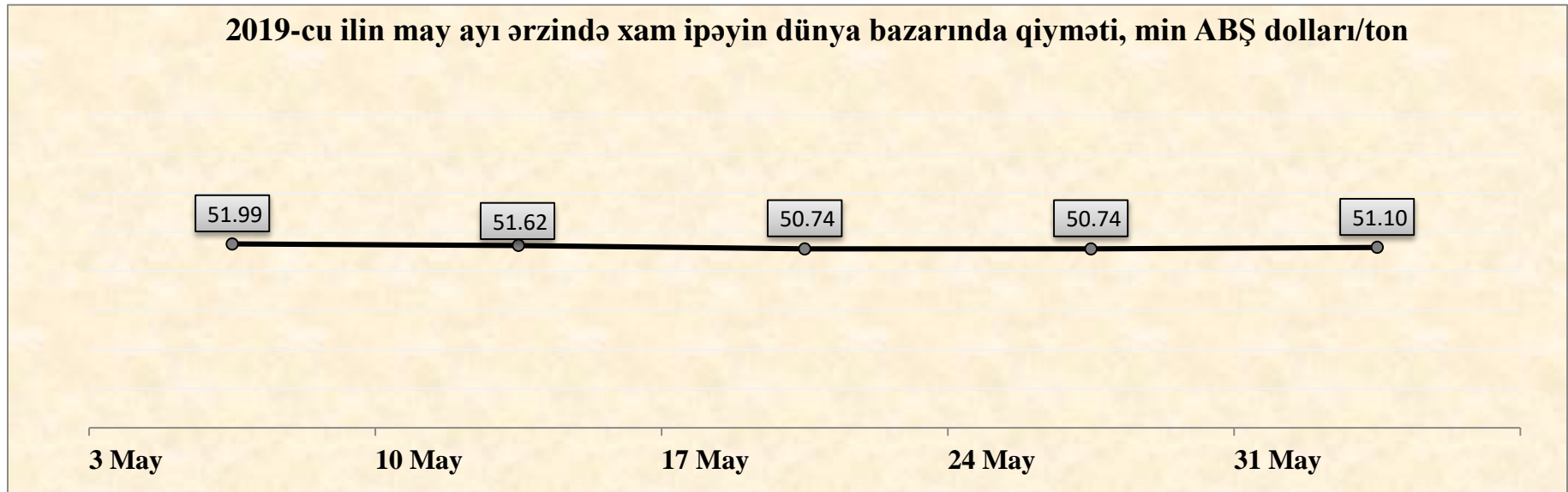
Mənbə: <http://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=cotton>

Xam ipəyin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- Dünya bazarında xam ipəyin qiymətində son bir il ərzində azalma trendi müşahidə olunmuşdur. 2019-cu ilin may ayında 1 ton xam ipəyin qiyməti 51.1 min ABŞ dollarına düşmüşdür. Həftəlik trenddə isə 2019-cu ilin may ayı ərzində xam ipəyin 1 tonunun qiyməti 50.74 min ABŞ dolları ilə 51.99 min ABŞ dolları arasında dəyişmişdir.

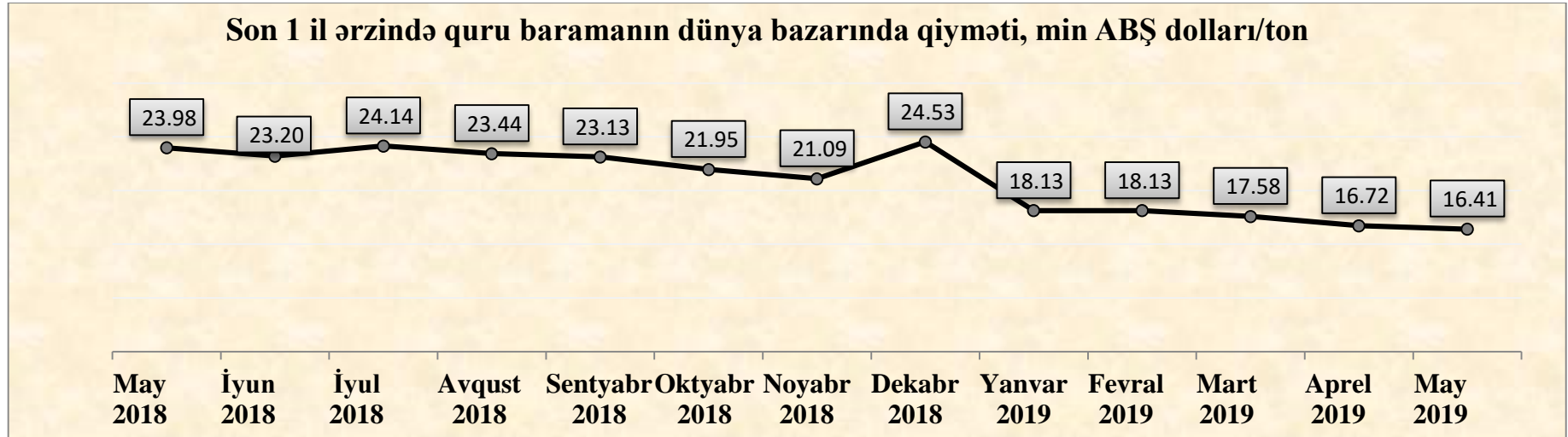
Mənbə: <http://www.sunsirs.com/uk/sdetail-month--.html>

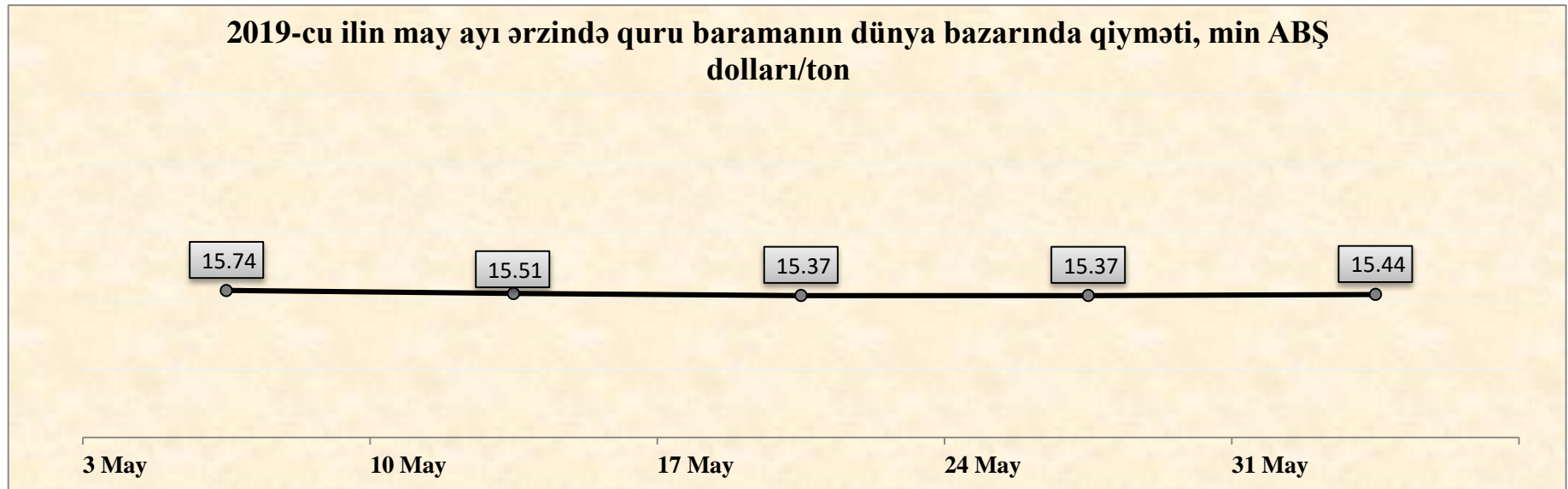
Mənbə: <http://www.sunsirs.com/uk/sdetail-week--.html>

Quru baramanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- Dünya bazarında son bir il ərzində quru barama qiymətində azalma trendi müşahidə olunmuşdur. Quru baramanın dünya bazarı qiyməti ötən ilin may ayı ilə müqayisədə 31.57 faiz azalmışdır. Həftəlik trenddə isə 2019-cu ilin may ayı ərzində xam ipəyin 1 tonun qiyməti 15.37 min ABŞ dolları ilə 15.74 min ABŞ dolları arasında dəyişmişdir.

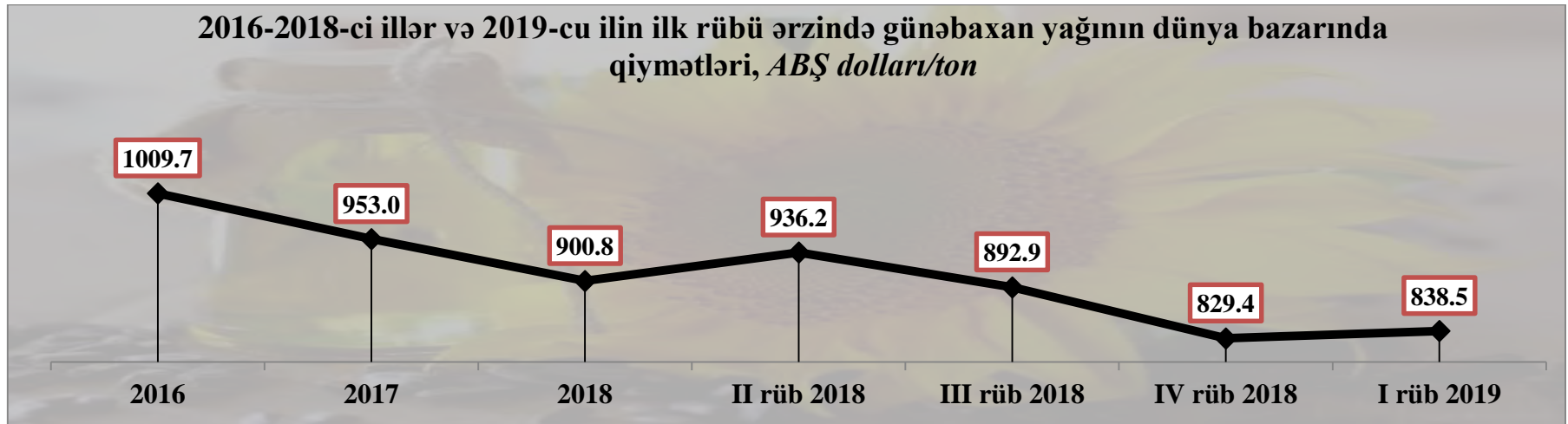
Mənbə: <http://www.sunsirs.com/uk/sdetail-month--.html>

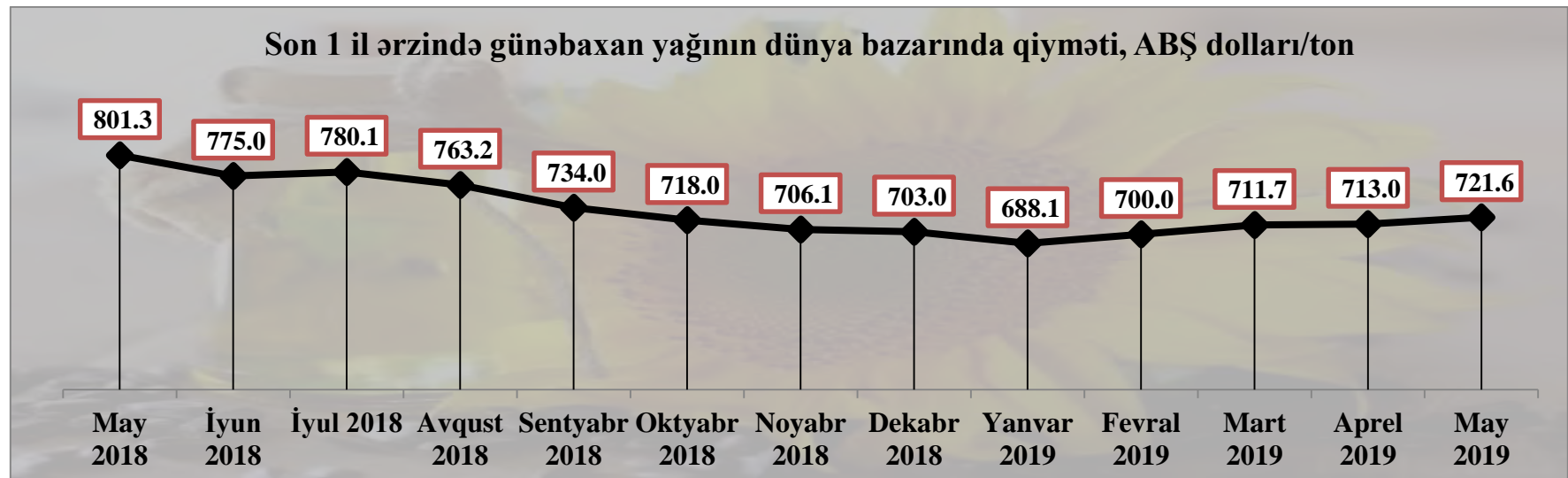
Mənbə: <http://www.sunsirs.com/uk/sdetail-week--.html>

Günəbaxan yağının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- Dünya bazarında günəbaxan yağının qiymətində 2016-2018-ci illər ərzində ciddi azalma trendi müşahidə olunmuşdur. Aylıq müşahidə dövründə isə 2019-cu ilin may ayında günəbaxan yağının 1 tonunun dünya bazarı qiyməti əvvəlki ay ilə müqayisədə 1.2% artaraq 721.6 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.

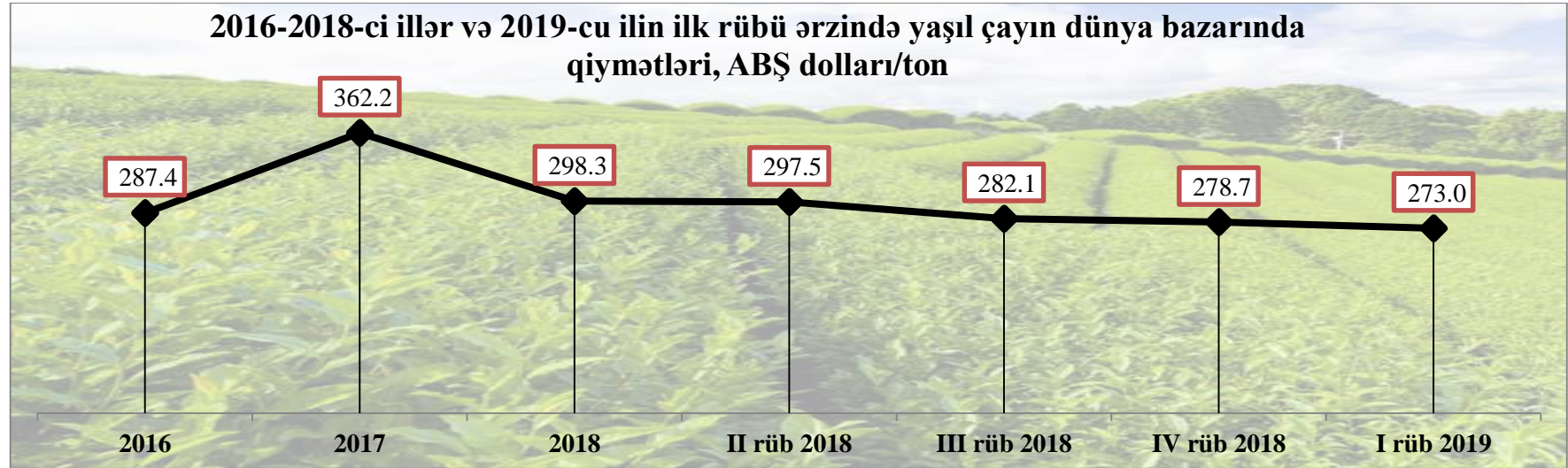
Mənbə: <https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices>

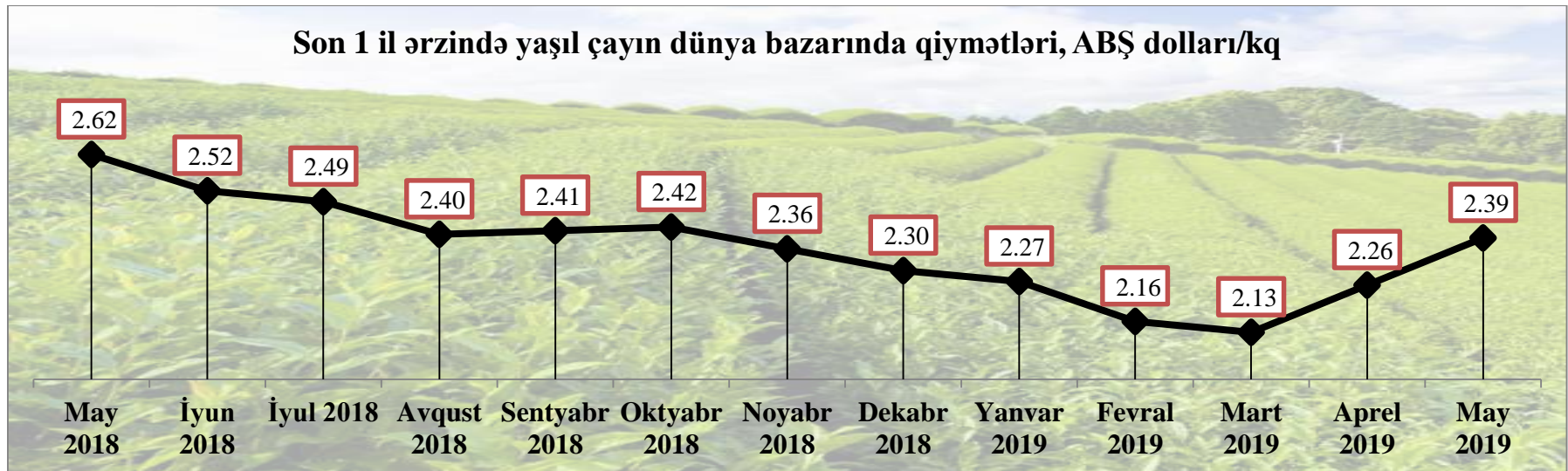
Mənbə: <https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=sunflower-oil>

Yaşıl çayın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- 2016-2018-ci illər ərzində yaşıl çayın dünya bazarı qiymətində qeyri-müəyyənliklər müşahidə olunmuşdur. Aylıq müşahidə dövründə isə 2019-cu ilin may ayında yaşıl çayın 1 kiloqramının dünya bazarı qiyməti əvvəlki ay ilə müqayisədə 5.8% artaraq 2.39 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.

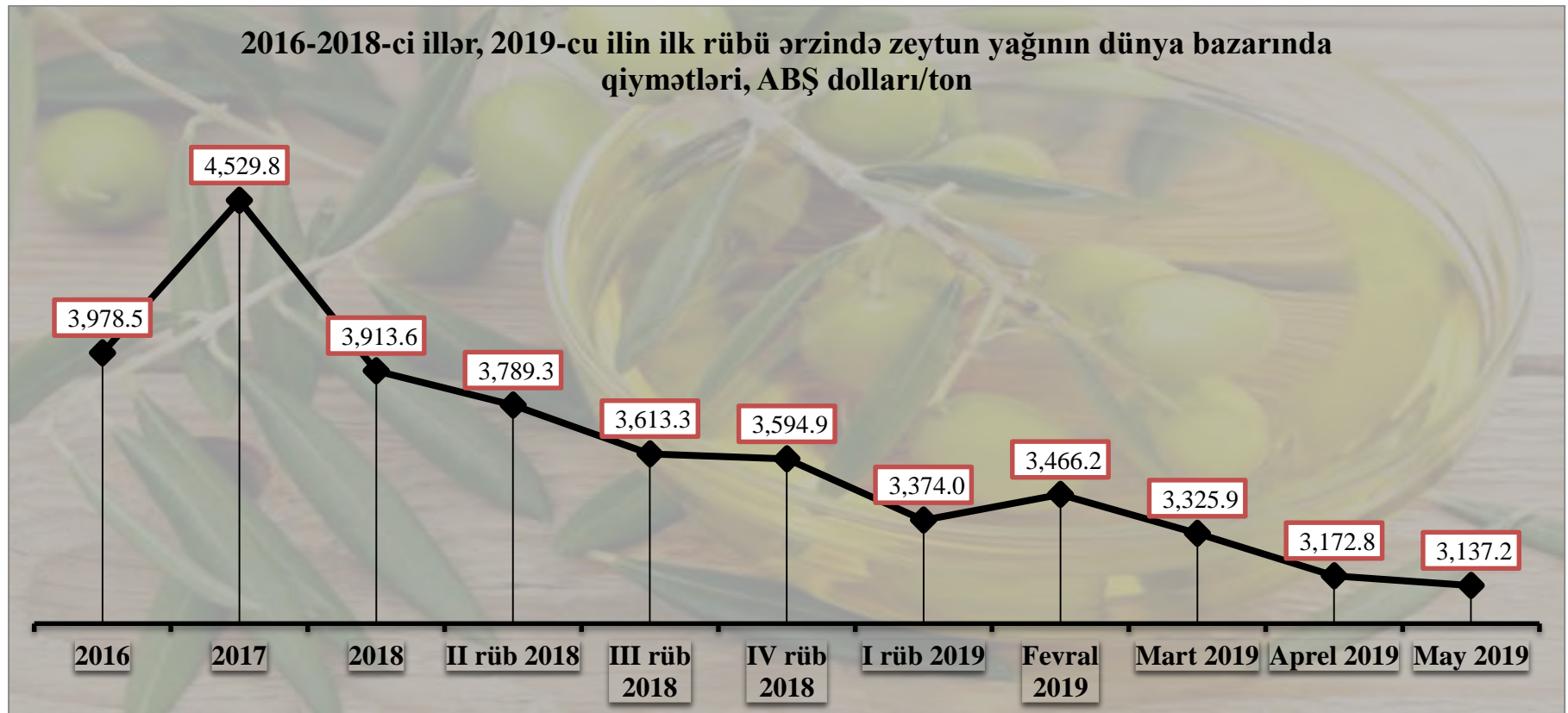
Mənbə: <https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices>

Mənbə: <https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=tea>

Zeytun yağının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

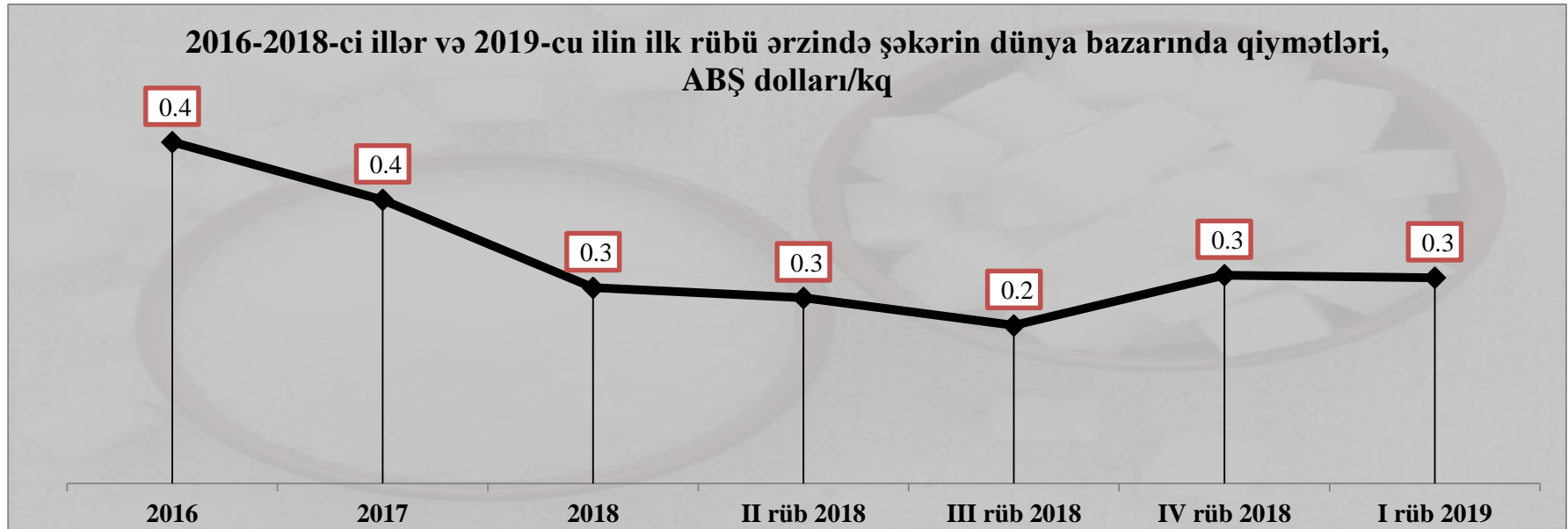
- 2016-2018-ci illər ərzində zeytun yağının dünya bazarı qiymətində qeyri-müəyyənliklər müşahidə olunmuşdur. 2018-ci ilin II rübündən başlayan zeytun yağının dünya bazarı qiymətindəki kəskin azalma 2019-cu ilin may ayında da davam etmişdir.

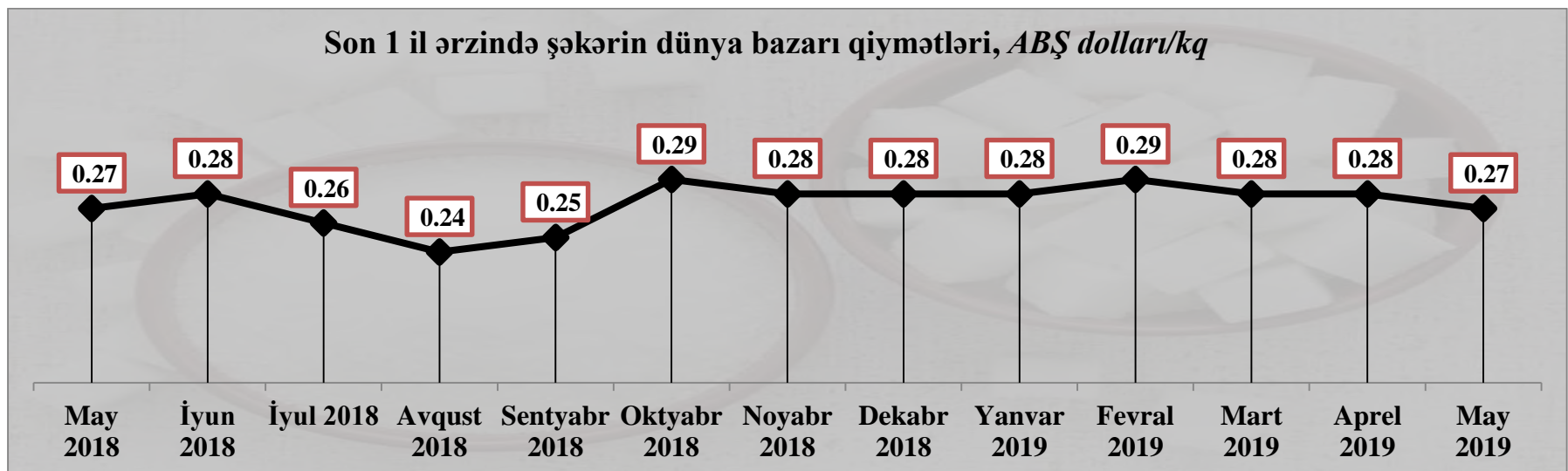
Mənbə: <https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices>

Şəkərin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- 2016-2018-ci illər ərzində şəkərin dünya bazarı qiymətində azalma trendi müşahidə olunmuşdur. 2019-cu ilin may ayında şəkərin 1 kiloqramının qiyməti 0.27 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.

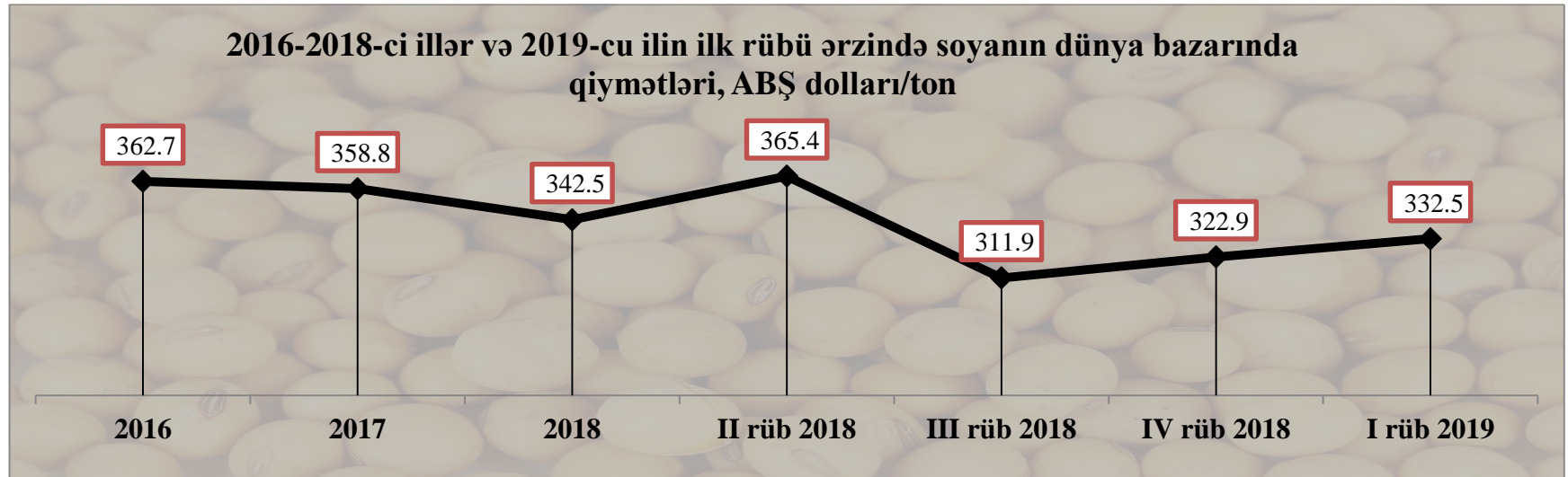
Mənbə: <https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices>

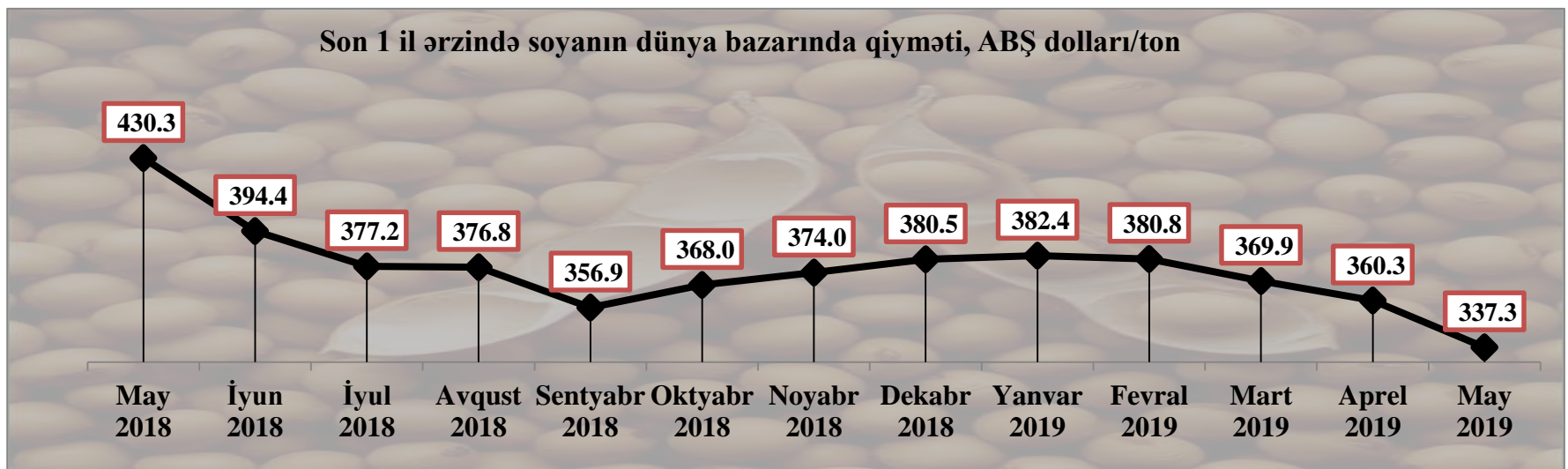
Mənbə: <https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=sugar>

Soyanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- 2016-2018-ci illər ərzində soyanın dünya bazarı qiymətində kəskin azalma müşahidə olunmuşdur. 2018-ci ilin oktyabr ayından soyanın qiymətində artım müşahidə olunsada 2019-cu ilin fevral ayından etibarən qeydə alınan azalma may ayında da davam etmişdir. 2019-cu ilin may ayında soyanın 1 tonunun qiyməti 337.3 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.

Mənbə: <https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices>

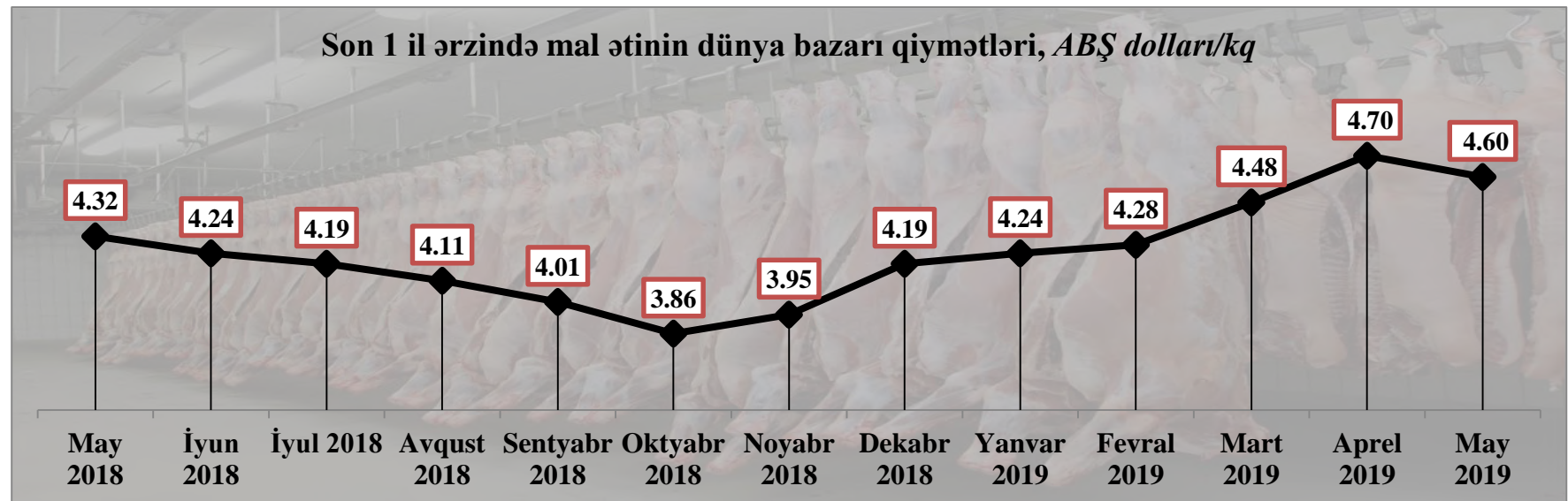
Mənbə: <http://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=soybeans>

Mal ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- 2016-2018-ci illər ərzində mal ətinin dünya bazarı qiymətində qeyri-müəyyənliklər müşahidə olunmuşdur. Aylıq müşahidə dövründə isə 2019-cu ilin may ayında mal ətinin 1 kq-ın dünya bazarı qiyməti əvvəlki ay ilə müqayisədə 2.13% azalaraq 4.60 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.

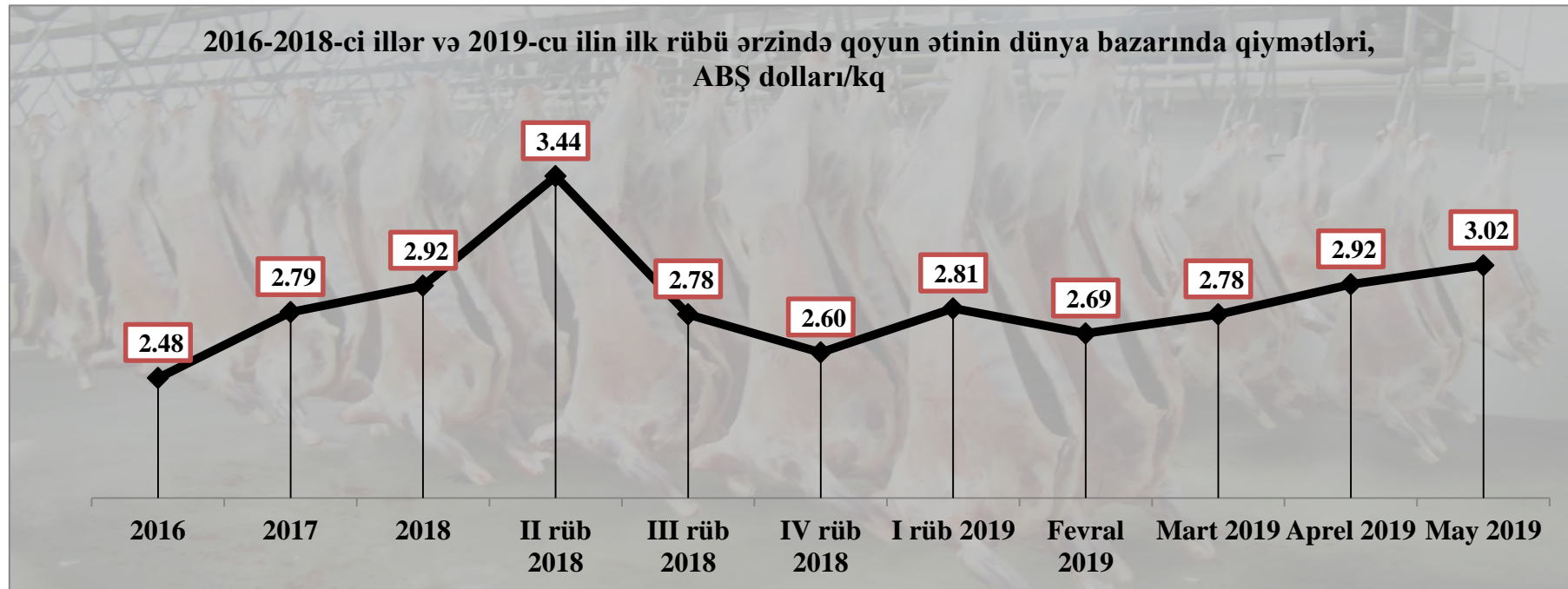
Mənbə: <https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices>

Mənbə: <https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=beef&months=120>

Qoyun ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

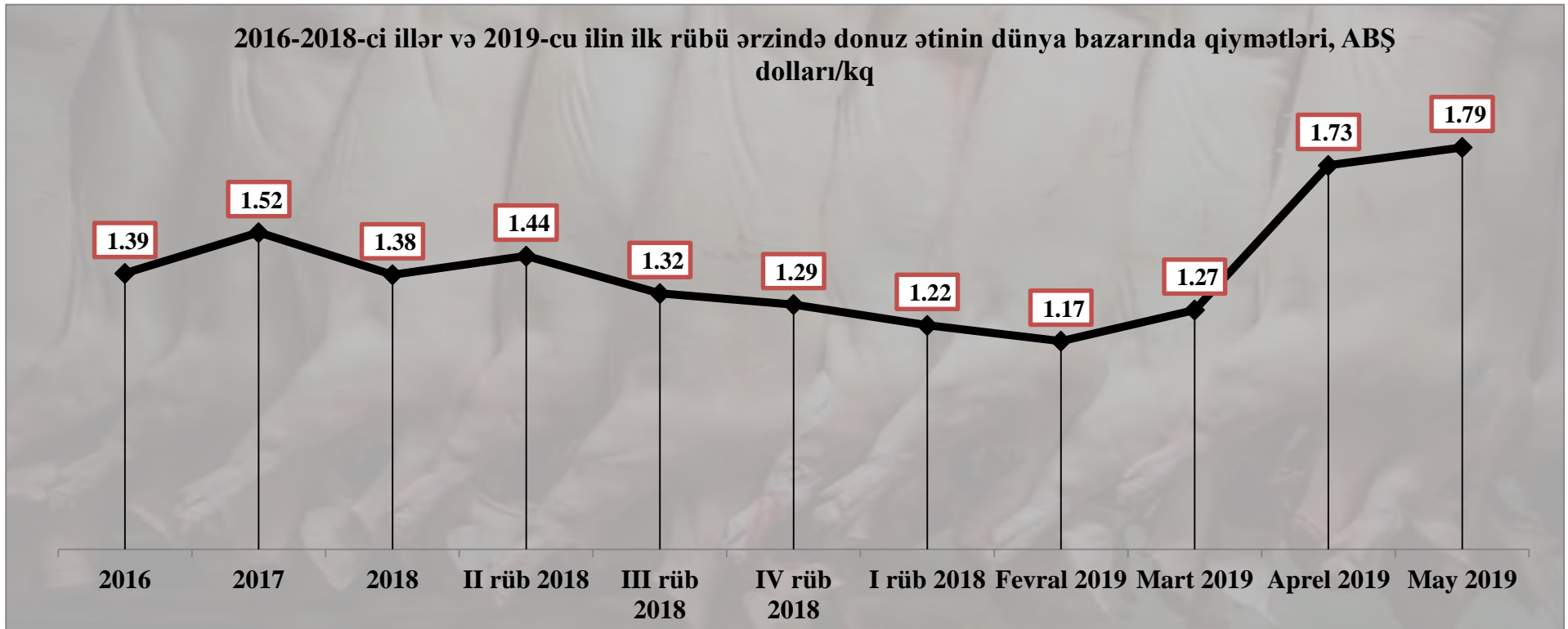
- 2016-2018-ci illər ərzində qoyun ətinin dünya bazarı qiymətində dayanıqlı artım trendi müşahidə olunmuşdur. Aylıq müşahidə dövründə isə 2019-cu ilin may ayında qoyun ətinin 1 kq-ın dünya bazarı qiyməti əvvəlki ay ilə müqayisədə 3.4% artaraq 3.02 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.

Mənbə: <https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices>

Donuz ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

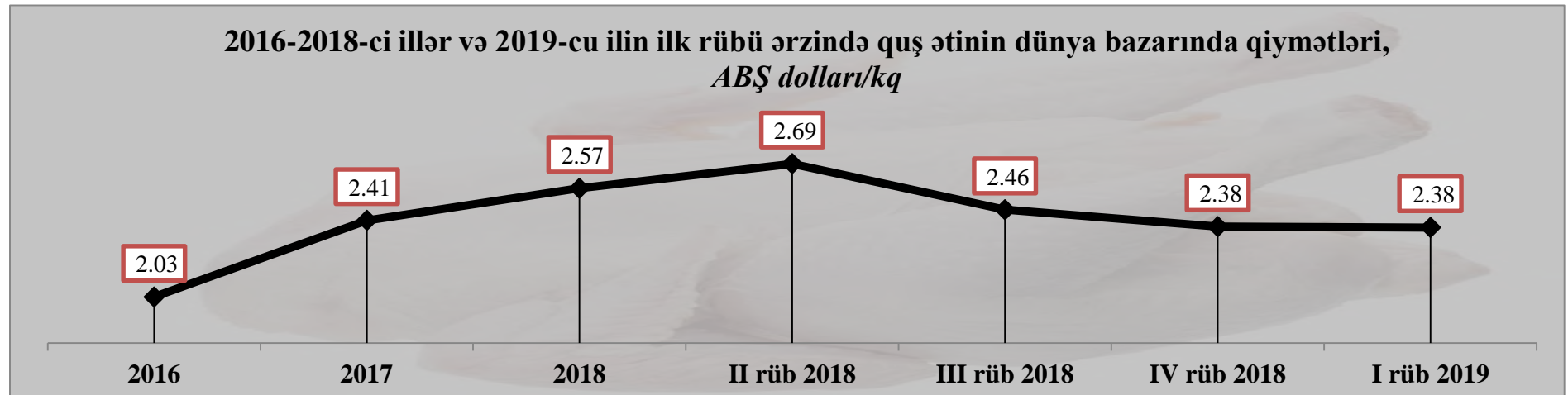
- 2016-2018-ci illər ərzində donuz ətinin dünya bazarı qiymətində qeyri-müəyyənliklər müşahidə olunmuşdur. Aylıq müşahidə dövründə isə 2019-cu ilin may ayında donuz ətinin 1 kq-ın dünya bazarı qiyməti əvvəlki ay ilə müqayisədə 3.5% artaraq 1.79 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.

Mənbə: <https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices>

Quş ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- Dünya bazarında 2016-2018-ci illər ərzində quş ətinin qiymətində artım müşahidə olunmuşdur. Aylıq müşahidə dövründə isə 2019-cu ilin may ayında quş ətinin 1 kq-ın dünya bazarı qiyməti ötən ay ilə müqayisədə dəyişməyərək 2.09 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.

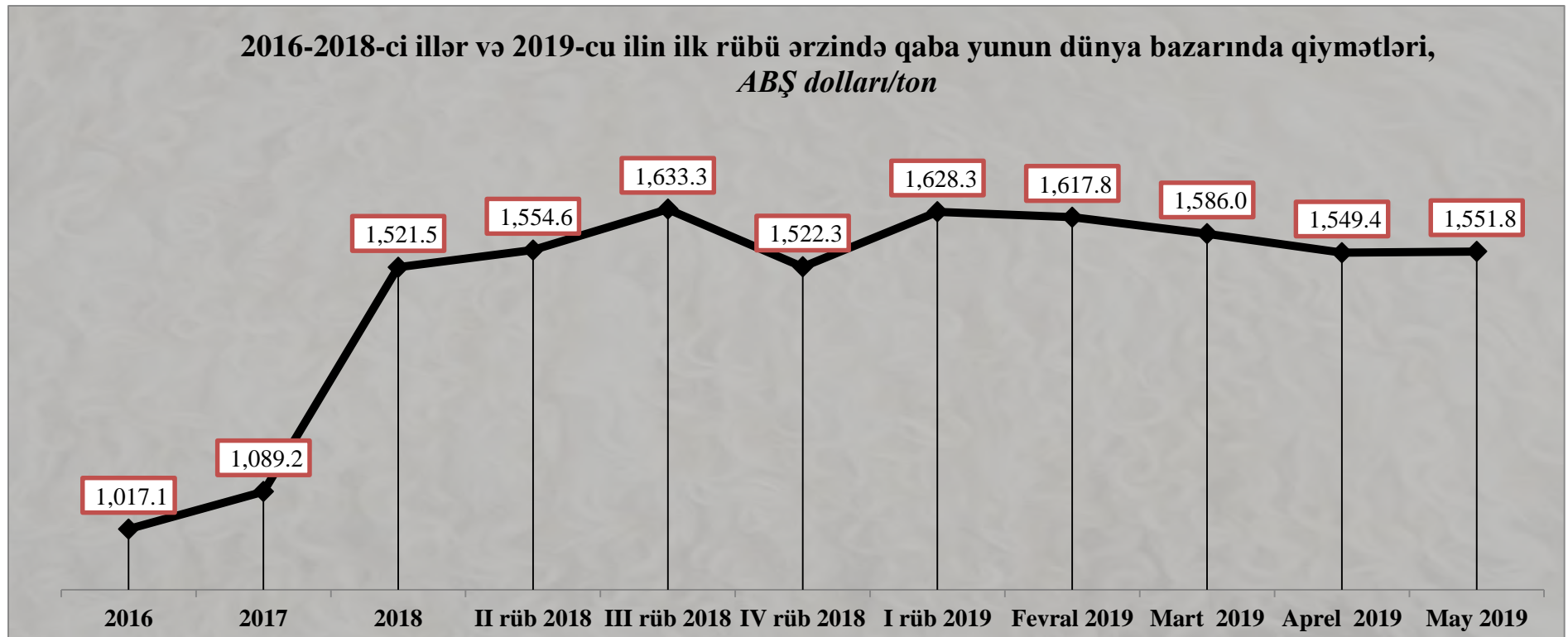
Mənbə: <https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices>

Mənbə: <https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=chicken>

Qaba yunun dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- 2018-ci ildə qaba yunun 1 tonunun dünya bazarı qiyməti əvvəlki illərlə müqayisədə kəskin şəkildə artaraq 1521.5 ABŞ dolları olmuşdur. Hazırda da qiymət artımı davam etməkdədir. 2019-cu ilin may ayında qaba yunun 1 tonunun dünya bazarı qiyməti 1,551.8 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.

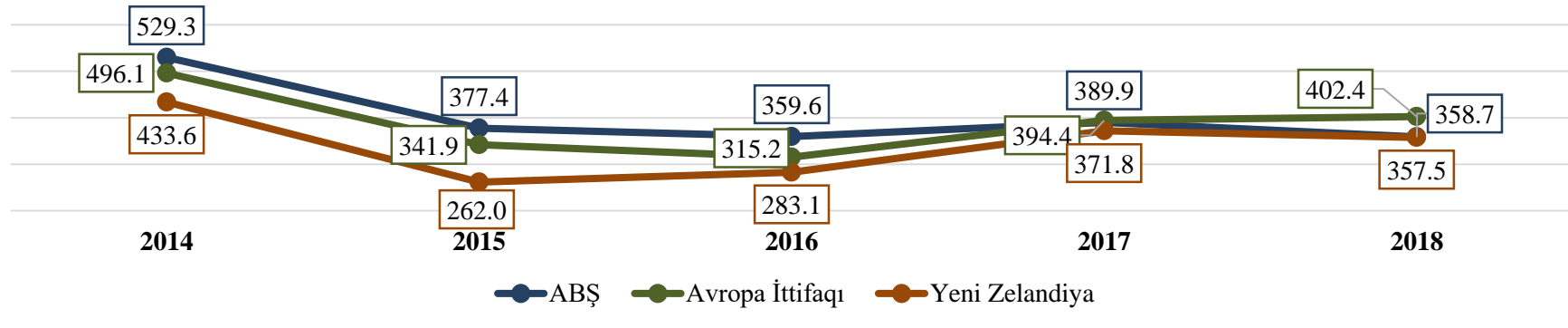

Mənbə: <https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices>

Südün dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

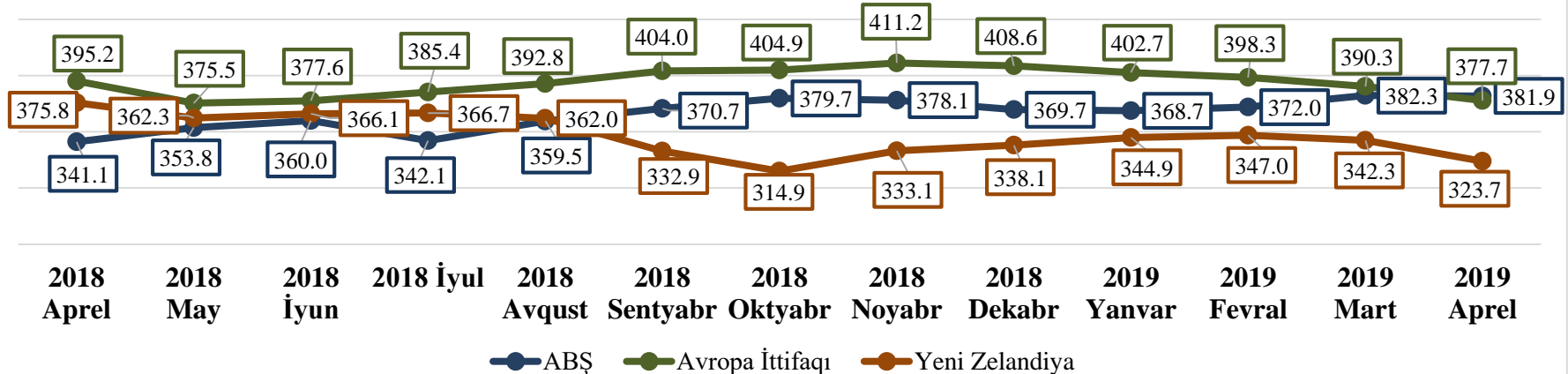
- 2015 və 2016-cı illərdə ABŞ, Avropa İttifaqı və Yeni Zelandiyada süd xammalının bazar qiymətlərində 2014-cü ilə nəzərən kəskin azalma trendi müşahidə olunmuşdur. 2017-ci ildə süd xammalının qiymətində yenidən artım başlasa da, 2018 və 2019-cu illərdəki qiymət 2014-cü ilə müqayisədə kəskin şəkildə aşağıdır. Aylıq trenddə isə 2019-cu ilin aprel ayında süd xammalının dünya bazarında sahədən satış qiymətində ABŞ, Avropa İttifaqı və Yeni Zelandiyada azalma qeydə alınmışdır.

Son 5 il ərzində süd xammalının dünya bazarında sahədən satış qiymətləri, ABŞ dolları/ton

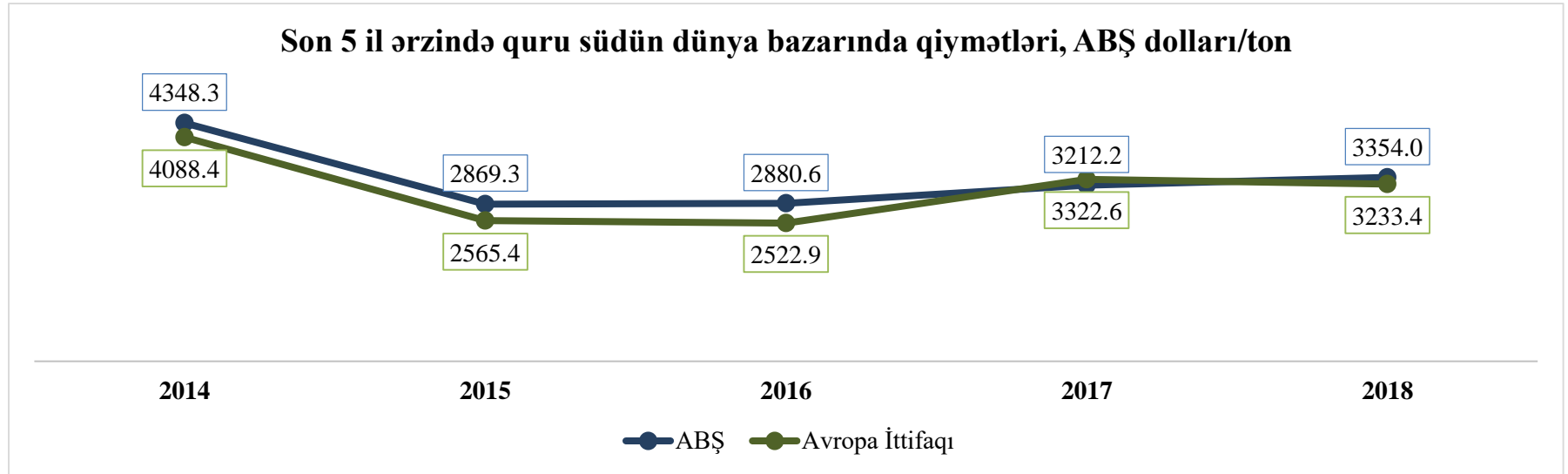
Mənbə: <https://www.clal.it/en/index.php>

Son 1 il ərzində süd xammalının dünya bazarında sahədən satış qiyməti, ABŞ dolları/ton

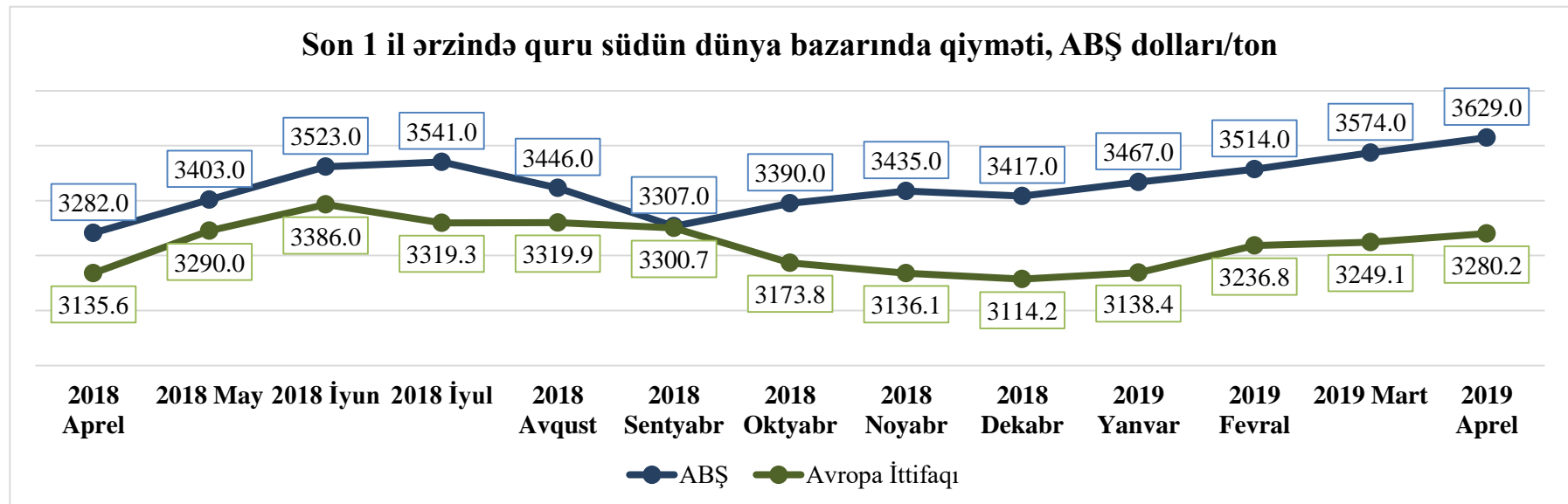

Mənbə: <https://www.clal.it/en/index.php>

- Süd xammalının dünya bazarı qiymətindəki azalma trendi quru südün dünya bazarı qiymətində də özünü göstərmişdir. Belə ki, 2015 və 2016-cı illərdəki azalma trendi 2017-ci ildən etibarən artım ilə əvəz olunsa da, 2014-cü ildəki qiymət səviyyəsinə çatmamışdır. Aylıq trenddə isə 2019-cu ilin aprel ayında ABŞ və Avropa İttifaqında quru südün 1 tonunun dünya bazarı qiymətində artım qeydə alınmışdır.

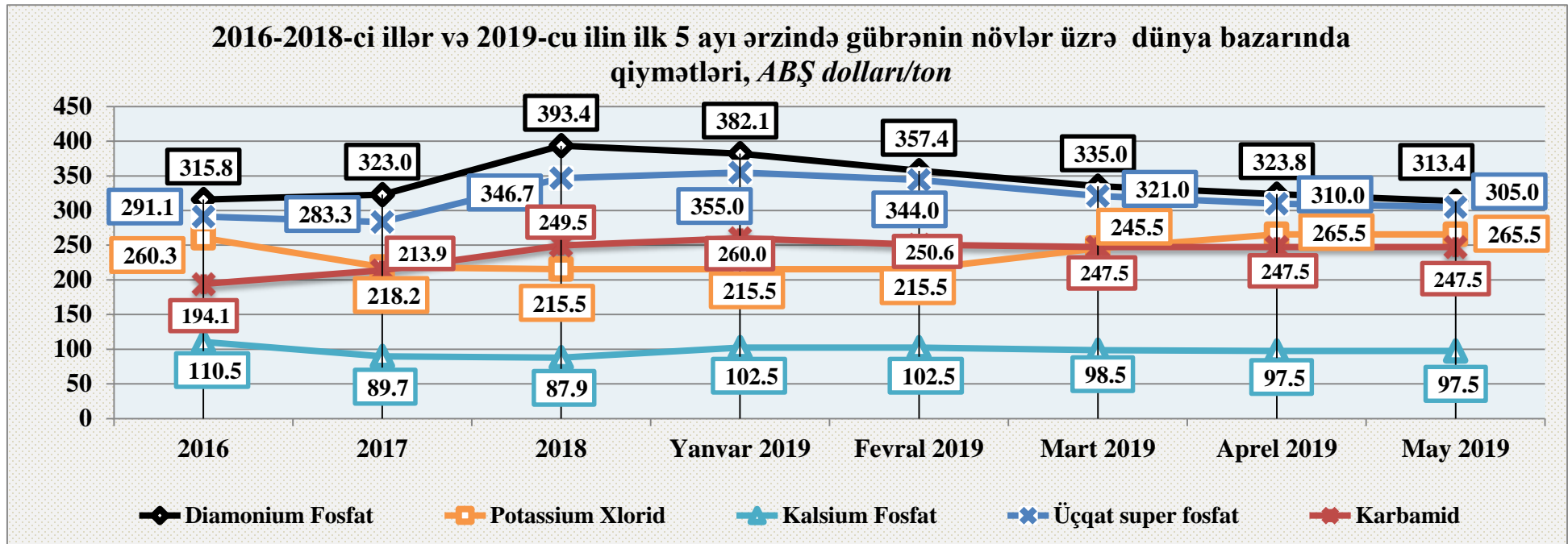
Mənbə: <https://www.clal.it/en/index.php>

Mənbə: <https://www.clal.it/en/index.php>

Gübrənin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- 2016-2018-ci illərdə dünya bazarında kalsium fosfatın və potassium xloridin qiymətində azalma trendi, diamonium fosfatın, üçqat super fosfat və karbamidin qiymətində isə əsasən artım trendi müşahidə olunmuşdur. 2019-cu ilin may ayında əvvəlki ay ilə müqayisədə diamonium fosfatın və üçqat super fosfatın qiymətində azalma, potassium xloridin, karbamidin və kalsium fosfatın qiymətində isə sabillik müşahidə olunmuşdur.

Mənbə: <http://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=potassium-chloride>
<http://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=dap-fertilizer>
<http://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=rock-phosphate>
<http://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=triple-superphosphate>
<http://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=urea>